

**75 jaar vrijheid Herdenking Vredestocht Peel en Maas op 19 november 2019, uitgesproken door Geert Frische, vice-voorzitter Limburgs parlement namens de gouverneur**

Dames en heren,

Het is mij een eer om hier vanavond te mogen spreken.

Als vice-voorzitter van het Limburgs parlement; namens de gouverneur;  
namens Limburg.

Limburg dat 75 jaar geleden niet in één keer bevrijd werd.

Al begon het zo mooi en voorspoedig,

op die 12<sup>e</sup> september in 1944

toen Mesch, als eerste dorp van Limburg – van Nederland – de bevrijders mocht begroeten.

Twee dagen later,  
mocht ook Maastricht weer aan de vrijheid proeven,

als eerste stad van het land...

Niemand die toen wist dat het nog zes maanden moest duren,

zes maanden voordat heel Limburg weer vrij zou zijn.

Zes maanden waarin voor velen de bevrijding nog erger was dan de bezetting,

en zij – zoals ook hier in Peel en Maas – nog de pure oorlog moesten beleven.

Een **pure oorlog** waarin het leven was:

met angst en ontbering;  
met verlies van dierbaren;  
en met vernieling van je thuis...

Een pure oorlog zoals wij van latere generaties enkel kennen  
van verhalen van ouders of grootouders  
of van beelden van erg ver weg.

Een **pure oorlog** die ook het leven kostte aan hen die het aandurfd en om ons te komen te bevrijden.

Juist daarom, is het zo goed  
dat we door heel Limburg heen,  
zo uitgebreid 75 jaar bevrijding vieren

Niet enkel om te feesten,  
Maar bovenal om te beseffen hoe belangrijk het is om bevrijd te blijven.

Of zoals de gouverneur het op 12 september van dit jaar in dat eerst bevrijde dorp Mesch zei,  
dat het belangrijk is:

- om bevrijd te blijven van ideeën die de ene mens boven de ander stellen;
- om bevrijd te blijven van het kwaad dat vooral in de extremen schuilt; en
- om bevrijd te blijven van intimidatie en tirannie.

Bij die herdenking in Mesch waren ook bevrijders van toen aanwezig.

Zoals de Amerikaanse oorlogsveteraan Tony Jaber, 93 jaar oud,

die eerder ware en wijze woorden sprak.

Ware en wijze woorden over oorlog, die ik hier graag herhaal:

"Voor mij is oorlog  
een verspilling van talenten,  
een verspilling van levens,  
een verspilling van materialen.

Er zijn andere manieren om geschillen te beslechten, zonder dat je daarvoor oorlog voert of mensen doodt.

Elke keer als ik een dode zag – of het nu een Duitser was of een Amerikaan – dan had ik medelijden met ze.

Dat had niet hoeven gebeuren. Maar het gebeurde..."

Einde citaat

Dames en heren,

Vandaag leven we al 75 jaar samen in vrijheid.

Laat zijn woorden – de woorden van Tony Jaber – ons blijvend inspireren,

om deze vrijheid en vriendschap samen te blijven vieren.